

Ernest Benach

President del Parlament. A punt de tancar la segona legislatura com a segona autoritat catalana, analitza l'impacte de la sentència del TC i demana una manifestació multitudinària aquesta tarda

El president del Parlament, Ernest Benach, va visitar la redacció de 'Públic' aquesta setmana. MANU FERNÁNDEZ

«És la situació més greu des que hi ha democràcia»

Entrevista

JOSEP CARLES RIUS / FERRAN CASAS
BARCELONA

Ernest Benach (Reus, 1959) serà un dels portadors de la senyera aquesta tarda a Barcelona. El president de la cambra catalana va avisar de la "crisi d'Estat" després de la sentència del TC. Una situació que reforça les tesis d'aquest militant d'ERC, que sense deixar d'atendre la "unitat cívica" veu cada vegada més viable el seu horitzó, el de la independència.

En un moment transcendental com aquest, Catalunya ha donat una mostra de debilitat amb la polèmica del lema?

L'important és el que hi haurà darrere la pancarta. La quantitat de gent que hi hagi és el que pot aportar aquest plus de respecte. Per avui cal esperar i reclamar la màxima participació.

Es podia defensar una manifestació sense lema?

Una manifestació n'ha de tenir, i aquest em sembla encertat. El més important és quanta gent hi va. Es tracta de defugir la polèmica, de buscar les coses que ens uneixen i que

tothom sigui conscient del que ens hi juguem.

I si a la manifestació hi anés moltíssima gent, després què?

La manifestació és un punt de partida equiparable a la de l'11 de setembre del 1977, que va provocar un canvi en les negociacions polítiques. Aquell pacte ha durat 30 anys. Ara la situació ha canviat per una sentència més política que jurídica, que fa que la manera de treballar que hi ha hagut fins ara ja no serveixi. Hi ha d'haver canvis radicals. El "i després què" passa en primer lloc per les reaccions dels partits i per constatar el fracàs d'un model que és incapaç de donar solucions al desig d'autogovern de Catalunya. La sentència ataca el moll de l'os de l'autogovern i, en conseqüència, la qualitat de vida dels catalans i la convivència d'aquest país.

Aquesta marxa s'assumeix com un intent de recuperar autoestima.

Per a alguns és qüestió d'autoestima, per a altres, una mostra que estan empenyats, per a uns altres, que s'ha acabat un camí i cal començar-ne un altre... Les motivacions són diverses i són totes bones. És ben clar que una manifestació en què fem gala d'una certa unitat, en què som capaços de generar discurs comú i anar tots a l'una fa por a Madrid.

«Una manifestació en què Catalunya va a l'una és el que fa por a Madrid»

«No hi ha manera d'encaixar a Espanya. Ara cal veure com es gestiona el desencaix»

«L'Espanya plural no s'ha acceptat mai. Em preocupa que algú confii en vies clàssiques»

Quina lectura es pot fer allà d'aquesta manifestació?

Espanya té ara un somriure als llavis. Espero que aquesta nit el rictus sigui de preocupació veient que aquí hi ha hagut una fractura. El procés de l'Estatut va ser difícil i llarg, però es va fer escrupolosament. Zapatero va venir i va plantejar unes condicions –el consens i la constitucionalitat– que vam complir. I va dir que respectaria l'Estatut del Parlament. Tot el procés, amb les seves retallades, va rebaixar l'Estatut, que era de deu i amb la sentència ha quedat per sota del cinc, perquè toca els pilars que aguanten l'edifici.

Aquesta fractura afecta sobretot els federalistes.

Aquesta fractura és la d'un pacte que han defensat les forces federalistes. Tots els partits han fet un esforç aquests anys per encaixar coses. En aquests moments l'encaix s'ha demostrat que no hi ha manera de fer-lo. El que s'ha de plantejar és el desencaix i com gestionar-lo.

«Crisi d'Estat", va dir vostè. Com es pot manifestar?

Després de la sentència es perd el sentit del primer Estatut. I insisteixo en els temes que són els pilars, que són nuclears. L'Estat de les autonomies s'havia de fer, essencialment, per mit-

jà de la complexitat de Catalunya i el País Basc. En el cas de Catalunya, aquesta complexitat ja no existeix. L'Estat no ha donat resposta.

Veu amenaçada la convivència entre Catalunya i Espanya?

Més que això, les que estan amenaçades són les regles del joc i les normes per les quals s'establien les relacions entre Catalunya i Espanya.

Què no s'ha fet en 30 anys perquè aquestes coses que a Catalunya estan tan assumides no es puguin assimilar a Espanya?

Primer, acceptar que a Espanya hi ha diversitat i que això és un valor. Això ha tingut conseqüències des del punt de vista lingüístic o econòmic. I segon: la famosa Espanya de les autonomies ha quedat obsoleta i no ha sabut resoldre els conflictes nacionals de l'Estat. En el cas de Catalunya, és flagrant. Aquests dies es parla del concert econòmic i algú ha plantejat la dificultat de tenir concert pel que representaria per a l'Estat. ¿Com és possible que ens plantejem que si tenim concert econòmic Espanya patirà, i en canvi el País Basc i Navarra, governats pel PSOE i el PP, respectivament, tinguin concert i no passi res? Què fa aquest Govern per Catalunya? Els drets històrics nacionals? La sentència els ha eliminat. Arriba un punt que això és insostenible.

Era vostè un dels dirigents d'ERC que el 2004 van confiar en l'anomenada Espanya plural?

L'Espanya plural i diversa és una realitat que mai s'ha acceptat. Amb el tema de les llengües, per exemple, que un Estat tingui quatre llengües és un valor. En el moment en què passen a ser un problema i tres llengües són vistes com una amenaça per a la dominant les coses es compliquen. Aquest és el drama. Si tenir-ne quatre està molt bé! Sigueu generosos! No, el que fan és el contrari, dir que aquestes llengües amenacen la preminència. I així estem.

És possible salvar l'Estatut mitjançant la recuperació de lleis i competències?

Em preocupa profundament que algú pensi que per les vies clàssiques arribarem a alguna banda. Hi ha un canvi radical, això ja no va. L'escenari de joc és un altre i és allà on ens hem de situar tots. Aquesta és la situació més greu des que hi ha democràcia i no podem badar ni fer trampes a la societat.

Aquest escenari, aquest canvi radical, la societat catalana el pot assumir?

No té altre remei. Entre altres coses perquè la víctima principal d'això és precisament la societat catalana, que podria funcionar millor, tenir més qualitat de vida i una democràcia d'alt nivell.

Aposta per un referèndum?

Alguns volem un Estat propi i, per tant, un referèndum, però no som majoria. La resta s'ha d'adonar que el model que han defensat ja no té viabilitat.

Alguns partits ho tenen molt complicat, com el PSC.

És la societat catalana qui ho té més complicat. El PSC haurà de trobar la seva pròpia solució per fer front a aquesta situació. •